

УДК 332.142:338.244.47+338.246.8(477.62)

I. I. Смирнова,

кандидат економічних наук,

В. В. Ровенська,

кандидат економічних наук,

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ДОНБАСУ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Постановка проблеми. Розвиток України як незалежної держави з європейськими цінностями потребує підвищення якості державного управління у різних сферах економічної політики, формування ефективного місцевого самоврядування на засадах децентралізації влади та бюджетної системи. Проте, здійснення перетворень у цій сфері повинно відбуватися із урахуванням регіональної специфіки. Специфічною рисою Донецької області є високий рівень урбанізації, де міське населення становить 3895,6 тис. осіб, а сільське – лише 401,6 тис. осіб [1]. Проблема оптимального перерозподілу повноважень і фінансових ресурсів між центральними та місцевими органами влади й самоврядування регіону є однією з найбільш актуальних у контексті військового конфлікту на території Донецької області. Виникає необхідність проведення аналізу й дослідження сучасних тенденцій щодо незбалансованості та виокремлення основних проблем використання бюджетних коштів на регіональному рівні.

Аналіз останніх досліджень. Різні аспекти поняття децентралізації, її концепцій, видів досліджують сучасні українські та зарубіжні вчені. Так, Г. Арікан розробив теоретичну модель фінансової децентралізації; Р. Баль та Дж. Мартінес-Васкес виявили взаємозв'язок проведення реформи фінансової децентралізації та інституційного дизайну країни; Н. Бікадорова, О. Дроздовська досліджували сутність фінансової децентралізації; К. Кайзер – її види; В. Бодров [2] та С. Дяченко [2] розглядали децентралізацію як інструмент зміцнення матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування.

Нормативно-правові, організаційні та соціально-економічні передумови відродження територій Донецької і Луганської областей розглянуто у працях В. Ляшенка, Р. Прокопенка, С. Дзюби [3], І. Булеєва, Н. Брюховецької [4].

Водночас вивчення наявних вітчизняних джерел показує, що більшість складових цієї сфери аналізу залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема, врахування регіональних особливостей формування місцевих бюджетів.

Метою статті є структурування проблем відновлення економіки Донбасу в умовах децентралізації та розробка пропозицій щодо розподілу бюджетних коштів між різними рівнями управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. В останні два роки Україна, у відповідності до курсу

на євроінтеграцію, активно впроваджує реформу з децентралізації влади, головним завданням якої є формування збалансованої моделі просторового розвитку на основі наявного інтелектуального, промислового, природного потенціалу, створення регіональних точок зростання, конкурентоспроможності та модернізації. Кожному регіону необхідно посилювати свою інноваційну спрямованість, виявляти та підтримувати конкурентні переваги, стимулювати створення та просування конкурентоспроможних продуктів і послуг, підвищувати ефективність взаємозв'язків з державними органами влади. Процес децентралізації в Україні регламентується цілою низкою законів: від 01.01.2016 р., «Про місцеве самоврядування в Україні» з останньою редакцією від 04.04.2016 р., «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р., «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.07.2014 р., «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України». У результаті реформи територіального устрою в Україні сформовані три рівні місцевого самоврядування: область (або регіон), район і громада, що складається з декількох населених пунктів, що об'єдналися [7, с. 90]. На сьогоднішній день в Україні спостерігається низький рівень фіскальної самостійності регіонів. Це відбувається внаслідок посилення централізації фінансових ресурсів з їх подальшим перерозподілом з метою вирівнювання вертикального фіскального дисбалансу. Основною причиною високої залежності місцевих бюджетів від трансфертів з державного бюджету є неоднорідний фінансовий потенціал регіонів держави, тому виникає необхідність посилення ролі державного бюджету у вирівнюванні горизонтальних фіскальних дисбалансів» [8, с. 114].

За роки проведення реформи децентралізації в Україні можна бачити значне зростання ролі місцевих податків та зборів. Якщо в 2014 р. вони склали 8 млрд грн, в 2015 р. – 27 млрд грн, то у 2016 р. їх обсяг збільшено до 42,3 млрд грн. Вагомим джерелом надходжень до доходів місцевих бюджетів став акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів (нафтопродуктів, тютюнових та алкогольних виробів). У контексті процесу децентралізації необхідно приділити увагу доходам об'єднаних територіаль-

них громад (ОТГ) та їх динаміці порівняно з 2015 р. Власні надходження бюджетів об'єднаних громад у 2016 р. зросли більше ніж у 3 рази (на 2,3 млрд грн) порівняно з 2015 р. Середній показник власних доходів ОТГ у розрахунку на одного мешканця збільшився до 2345 грн з 700 грн. Практична реалізація процесу об'єднання територіальних громад розпочалась в середині 2015 р., таким чином, наразі можемо проаналізувати результати дворічної роботи. У 2015 р. було утворено 159 ОТГ, що об'єднали 793 територіальні громади. 25 жовтня 2015 р. в цих громадах було обрано нові органи місцевого самоврядування, з 1 січня 2016 р. вони перейшли на

прямі бюджетні розрахунки з Державним казначейством і за результатами 2016 р. показали помітну позитивну динаміку свого розвитку. Ці громади отримали розширені повноваження і додаткові ресурси, що дозволило їм реалізовувати проекти розвитку інфраструктури: ремонтувати і навіть будувати школи, дитсадки, водогони, дороги, системи вуличного освітлення, закуповувати комунальну техніку, створювати комунальні підприємства, дбати про благоустрій території тощо [9].

На рис. 1 представлено кількість об'єднаних територіальних громад за 2016-2017 рр.

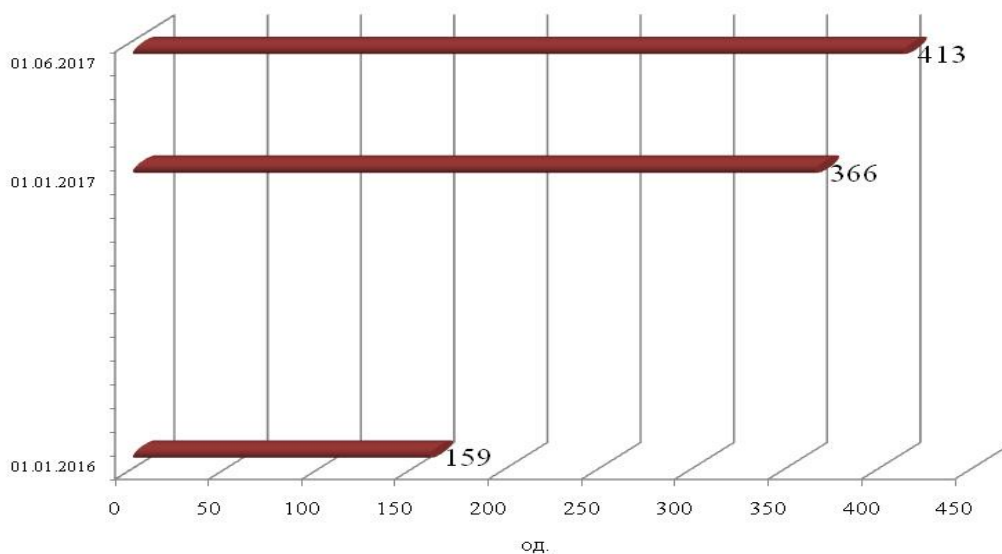

Рис. 1. Кількість об'єднаних територіальних громад за 2016-2017 рр. [9]

У 2016 р. відбувся суттєвий прогрес у формуванні ОТГ – їхня кількість зросла у 2,3 рази. Таким чином, станом на початок 2017 р. в Україні налічувалось 366 ОТГ, які об'єднали 1740 місцевих рад, в яких проведено перші місцеві вибори. Ці громади у 2017 р. перейшли на прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом України. У 2016 р. розпочався процес обрання старост у селах і селищах об'єднаних громад.

У 2017 р. після прийняття низки законів, що врегулювали проблемні питання об'єднання, процес формування ОТГ отримав новий імпульс до активізації. 30 квітня 2017 р. відбулись перші місцеві вибори ще у 47 ОТГ. Таким чином, станом на кінець травня 2017 р. в Україні утворено 413 ОТГ, що об'єднали 5258 населених пунктів, і в яких відбулись перші вибори органів місцевого самоврядування. В одній громаді – Річківській сільській громаді Сумської області – місцеві вибори не відбулись. Загалом, за результатами моніторингу Мінрегіону, станом на 16 червня 2017 р., на фінальних стадіях формування знаходиться 185 об'єднаних громад: 106 ОТГ чекають на рішення ЦВК щодо призначення перших виборів місцевих голів та депутатів, облдержадміністрації готують звернення до ЦВК ще по 12 ОТГ, 49 ОТГ приймають остаточні

рішення про об'єднання, 18 ОТГ чекають на висновок ОДА. Найбільше об'єднаних громад, які вже чекають на рішення ЦВК, у Дніпропетровській, Чернігівській, Полтавській, Черкаській, Волинській, Херсонській областях. Разом з тим, зберігається значна нерівномірність між регіонами у проведенні процесу об'єднання територіальних громад (рис. 2) [9].

Найбільшу кількість ОТГ створено у Тернопільській (36 ОТГ), Дніпропетровській (34 ОТГ), Житомирській (32 ОТГ), Хмельницькій (26 ОТГ), Львівській (25 ОТГ), Вінницькій та Запорізькій (по 24 ОТГ) областях. Сумарна частка перших трьох із зазначених регіонів становить чверть (24,6%) всіх ОТГ країни. Водночас окремі регіони суттєво відстають у процесі формування ОТГ, серед них Київська (2 ОТГ), Харківська та Закарпатська (по 5 ОТГ) області.

У 2017 р. активніше почав працювати і механізм співробітництва територіальних громад. Якщо станом на 1 квітня 2016 р. Реєстр договорів про співробітництво територіальних громад містив дані про 35 договорів щодо реалізації спільних проектів у 7 областях, то станом на 10 травня 2017 р. Реєстр містить дані вже про 82 договори про співробітництво, учасниками договорів є 399 місцевих рад. 3

них 34 договори про співробітництво (41,5%) укладено в Полтавській області, 10 – в Івано-Франківській, 8 – у Волинській, по 6 договорів – у Черкаській та Чернігівській областях. Водночас у 8 областях

(Донецька, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Рівненська, Тернопільська, Херсонська, Чернівецька) не укладено жодного договору про співробітництво.

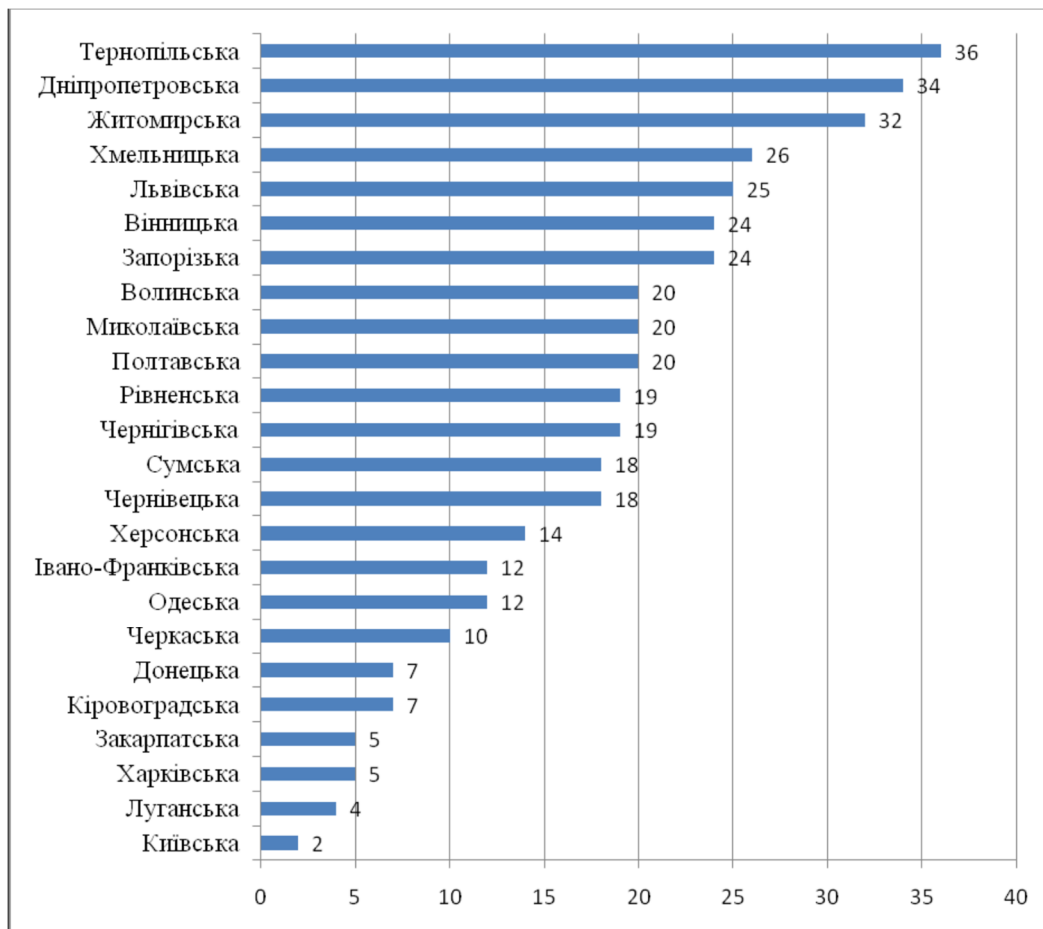

Рис. 2. Кількість створених об'єднаних територіальних громад в регіонах України [9]

Значна відмінність між регіонами за динамікою формування об'єднаних територіальних громад, запровадження механізму співробітництва громад передусім обумовлена різним ставленням місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в регіонах до запровадження реформи децентралізації. У 2016 р. було передбачено надання з державного бюджету 159-ти об'єднаним територіальним громадам, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом, субвенції на формування інфраструктури у розмірі 1 млрд грн. Ці кошти були розподілені між громадами: найбільший обсяг субвенції було призначено Лиманській ОТГ Донецької області – (23,2 млн грн), а найменший – Заводській ОТГ Тернопільської області (957 тис. грн) [10].

Субвенція на формування інфраструктури надається для створення, модернізації інфраструктури об'єднаної територіальної громади та може спрямовуватись на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт об'єктів інфраструктури, що належать до комунальної форми власності (у тому числі

на виготовлення проектної та містобудівної документації). Постановою КМУ від 16 березня 2016 р. «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад» [5] затверджено порядок, умови надання субвенції, а також її розподіл між об'єднаними територіальними громадами. Якщо обсяг освітньої та медичної субвенцій об'єднаним територіальним громадам визначається залежно від кількості отримувачів послуг (учнів, мешканців), то при розрахунку обсягу інфраструктурної субвенції враховуються також просторові чинники. Так, сума субвенції, що надається об'єднаній територіальній громаді на формування інфраструктури, залежить не тільки від кількості сільського населення, але й від її площі території громади.

Система прикордонних регіонів на сході країни є важливою складовою частиною економіки України в цілому. Створення умов для оптимальної взаємодії між різними прикордонними територіальними об'єднаннями вимагає системного підходу й пов-

ного обліку різноманіття напрямів і форм міжрегіональних господарських зв'язків. Проблематика структурно-технологічної відсталості економіки стоїть на порядку денному в усіх промислових регіонах України, але через масштабний військовий конфлікт особливо гостро проявляється на сході України. Втрата частини виробничих потужностей та інфраструктури, виведення з експлуатації збиткових вугільних шахт, втрата робочих місць та, як наслідок, – зниження рівня життя населення сходу України та зростання масштабів бідності вимагають пошуку ефективних шляхів відновлення економіки Донбасу. Наявна складна ситуація вимагає реалізації активної, послідовної та передбачуваної політики держави щодо диверсифікації економіки регіону з метою реорганізації постраждалих і розвитку нових видів діяльності та секторів економіки. Нагальна потреба в інтенсифікації процесів відновлення промислового потенціалу Донбасу пов'язана з необхідністю пом'якшити вплив і не допустити подальшого посилення наслідків економічних, соціальних і військових шоків, перенесених місцевим населенням. Відповідно до рішень ЦВК 25 жовтня 2015 р. у Донецькій області відбулися перші вибори голів та депутатів трьох ОТГ, які утворилися внаслідок об'єднання 20 місцевих рад (65 населених пунктів). Загальна площа ОТГ склала 1738 км², що становить 6,6% від площі області. Чисельність населення ОТГ становить 57,3 тис. осіб, що займає 1,3% від загальної чисельності населення області [5].

Протягом перших шести місяців 2016 р. в Донецькій області фактичні доходи загального фонду місцевих бюджетів ОТГ області (із перерахуванням з державного бюджету) склали 133 млн грн, що більше ніж в 1,7 рази порівняно з доходами аналогічного періоду 2015 р. У першій половині 2016 р. місцеві бюджети ОТГ з державного бюджету отримали освітню субвенцію на суму 36 млн грн, медична субвенція склала – 18 млн грн, субвенція на розвиток інфраструктури – 12 млн грн. Усі місцеві бюджети ОТГ регіону за перше півріччя 2016 р. перевищили планові показники загальних доходів фонду, затверджених на відповідний період. Найбільший відсоток перевиконання запланованих показників у Черкаській ОТГ становить 23% [3]. Асоціація громад Донецької області дозволила збільшити власні надходження бюджетів ОТГ на 1 жителя відповідної території. У середньому цей показник (порівняно з першим півріччям 2015 р.) збільшився на 1110 грн (від 708 до 1818 грн). Існує диференціація у розмірах отриманих коштів. Так, у Шахівській ОТГ отримали найбільшу суму коштів на одного мешканця – 3904 грн, найменший аналогічний показник був у Черкаській ОТГ – 400 грн на одного мешканця. В якості порівняння, зазначимо, що з розрахунку на 1 жителя найбільше коштів отримує мешканець Вербківської ОТГ Дніпропетровської області – 7257 грн. На підставі фінансових ресурсів ОТГ в першій половині 2016 р. були виділені кошти на

витрати розвитку (капітальні витрати) на загальну суму 6 млн грн, в тому числі ремонт доріг, будівництво, озеленення та житлово-комунальне господарство – 2 млн грн, ремонт та реконструкцію закладів соціально-культурної сфери – 3 млн грн [5].

Сьогодні головним чинником, що впливає на процес формування місцевих бюджетів Донецької області є проведення бойових дій на її території. Території, на яких проходять бойові дії та які є тимчасово окупованими, залишилися фактично без легітимних органів влади. Актуальним залишається питання розірваності адміністративно-територіальних одиниць внаслідок проведення антитерористичної операції. В якості тимчасового рішення пропонується приєднувати частини районів, де органи державної влади не здійснюють свої повноваження, до сусідніх районів, де функціонують органи української влади. Наслідки військового конфлікту на територіях Донецької та Луганської областей наклалися на численні системні проблеми економічного розвитку регіону, що певним чином відбивається на впровадженні реформи децентралізації цих територій. Створення сучасної системи місцевого самоврядування на Донбасі ускладнюється внаслідок дії певних проблем, характерних саме для цього регіону:

– різке погіршення становища в соціально-економічній сфері та загроза занепаду колишніх промислово розвинених територій унаслідок військових дій на частині своєї території;

– припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, що стало ще одним каталізатором посилення тенденції до стагнації зазначених територій;

– необхідність пошуку нових ринків збуту товарів на зовнішніх ринках, освоєння нових видів продукції та перепрофілювання виробництва. Відбувається зміна галузевої спеціалізації регіональної економіки, зокрема напрямів експортоорієнтованого виробництва.

Фінансова децентралізація Донбасу направлена на вирішення зазначених проблем шляхом подолання істотних протиріч в нормативно-законодавчій базі; стабілізації джерел формування доходів місцевих бюджетів та розробки ефективного механізму міжрегіонального перерозподілу державних доходів; удосконалення міжбюджетних відносин, що зумовлено їх невідповідністю швидким змінам, що відбуваються на сході країни.

Сучасна система розподілу бюджетних коштів між різними рівнями управління повинна орієнтуватися на вирішення завдань, направлених на досягнення збалансованості бюджетів Донецької області як по «вертикалі», так і по «горизонталі» [5]. Позитивним фактором впливу фінансової децентралізації на відновлення економіки Донбасу має стати тенденція зростання частки трансфертів у загальному обсязі доходів місцевих бюджетів, що дасть змогу прискорити зростання експорту товарів з Донецької

області та буде сприяти збільшенню капітальних інвестицій регіону. Станом на січень-вересень 2017 р. підприємствами й організаціями області (без обліку частини окупованої території) освоєно за рахунок всіх джерел фінансування 8,3 млрд грн капітальних інвестицій, що в порівнянних цінах на 23,9% більше, ніж у аналогічному періоді 2016 р. Головне джерело фінансування капітальних інвестицій – власні кошти підприємств та організацій, питома вага яких склала 85,2%. За рахунок коштів держбюджету освоєно 2,2% капітальних інвестицій, частка коштів місцевих бюджетів склала 10,1%, на кредити банків й інші запозичення доводилося 1,1%. У січні-вересні 2017 р. експорт товарів з Донецької області (без обліку частини зони проведення антитерористичної операції) склав 3514,5 млн дол. США, що на 24,3% більше, ніж у січні-вересні 2016 р. Підприємства регіону вивозили продукцію в 108 країн світу. На першому місці Італія, куди в січні-вересні 2017 р. експортовано товарів на 763,7 млн дол., що на 35,7% більше, ніж у січні-вересні 2016 р., і склало 21,7% загального обсягу. Експорт всіх товарів на європейський ринок збільшився порівняно із січнем-вереснем 2016 р. на 21,0%. Друге місце зайняла Російська Федерація, поставки в цю країну в січні-вересні 2017 р. порівняно із січнем-вереснем 2016 р. збільшилися на 18,9% і склали 569,9 млн дол. або 16,2% загального обсягу. В 1,9 раза збільшився в січні-вересні 2017 р. порівняно з 2016 р. валютний виторг від експорту товарів у США й склав 311,1 млн дол. або 8,9% (третє місце) [11]. Структура експорту товарів з Донецької області в січні-вересні 2017 р. представлена на рис. 3.

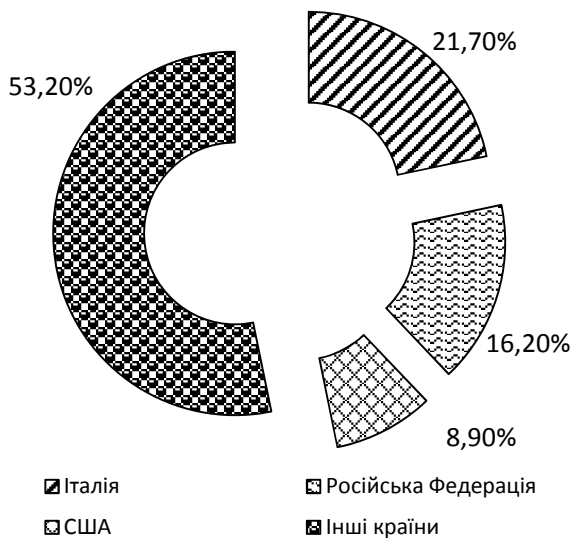

Рис. 3. Структура експорту товарів з Донецької області в січні-вересні 2017 р.

Враховуючі досліджені фактори впливу процесу фінансової децентралізації на відновлення економіки Донбасу, можна зазначити, що такі структурні перетворення матимуть позитивний вплив не

тільки на регіональний розвиток Донецької та Луганської областей, а й сприятимуть наближенню до модернізації економіки України в цілому.

Суттєва диференціація місцевих бюджетів Донецької області визначається як за територіальною ознакою та розвитком інфраструктури, так і за певними відмінностями у структурі потреб бюджетного фінансування та політиці бюджетного вирівнювання.

Серед головних особливостей формування місцевих бюджетів Донецької області можна назвати:

– надмірну подрібненість (надмірну кількість сільських рад та наявність міст з чисельністю населення менше ніж 20 тис. осіб);

– значні диспропорції у рівні соціально-економічного розвитку територій, наявність районів, які мають суттєві відмінності за кількісними та якісними показниками. Так, наприклад, населення найбільшого в області Волноваського району складає 104,1 тис. осіб, а населення Добропільського району – лише 16,1 тис. осіб (майже у 6,5 раза менше), що певним чином відображається на формуванні дохідної частини місцевого бюджету [1];

– окремим джерелом фінансування місцевого економічного розвитку Донецької області є грантові кошти – це ресурси, надані для фінансування потреб місцевого економічного розвитку у вигляді міжнародної технічної допомоги, грантів міжнародних організацій-донорів, благодійних внесків та пожертв.

З метою забезпечення сталого розвитку Донецької області в умовах децентралізації, необхідно провести інституційну трансформацію органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади шляхом модернізації системи адміністративно-територіального устрою області, яка передбачає зменшення диспропорцій у розмірах між адміністративно-територіальними одиницями одного рівня; формування обґрунтованих розмірів адміністративно-територіальних одиниць та невключення населених пунктів до складу інших населених пунктів (таким чином, в області не буде існувати великої диспропорції у розмірах та населенні районів); посилення контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів, що може бути реалізовано шляхом залучення громадськості до бюджетного процесу та забезпечення його публічності й прозорості, доступності для громадян бюджетної інформації; сприяння подальшій демократизації діяльності територіальних органів влади, насамперед шляхом розширення використання інструментів безпосередньої демократії (підвищення ролі місцевих ініціатив, залучення інститутів громадянського суспільства до вирішення проблем громад).

Наведені пропозиції забезпечать джерела наповнення місцевого бюджету Донецької області необхідними інфраструктурними, кадровими, організаційними, та фінансовими ресурсами.

Висновки. Враховуючи проведені результати дослідження та нестійкий економічний стан Укра-

їни в останні роки, необхідним є удосконалення політики міжбюджетних трансфертів забезпеченості східного регіону. Кожна об'єднана територіальна громада повинна розробляти стратегічні документи соціально-економічного розвитку. Питома вага видатків, що фінансується за рахунок доходів місцевих бюджетів в останні два роки дещо збільшилася, що свідчить про більшу фінансову автономію за видатками регіону. Подальший стратегічний розвиток Донецького регіону пов'язаний з розвитком методики планування, вдосконаленням економічного, організаційного та кадрового забезпечення даного процесу.

Література

1. **Адміністративно-територіальний устрій** Донецької області // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://static.rada.gov.ua/zakon/new/NEWSAIT/ADM/zmistdon.html>. 2. **Бодров В.Г., Дяченко С. А.** Бюджетна та фінансова децентралізація як інструмент зміцнення матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування : навч.-метод. матеріали. Київ : НАДУ, 2015. 101 с. 3. **Ляшенко В.І., Прокопенко Р.В., Дзюба С.В.** Сценарії ринкової орієнтації зовнішньоекономічної діяльності Придніпровського економічного району в сучасних умовах. *Економічний вісник Донбасу*. 2017. № 2 (48). С. 75-89. 4. **Булєєв І.П., Брюховецьк Н.Ю.** Шляхи відновлення економіки України та Донбасу. *Економічний вісник Донбасу*. 2015. № 1 (39). С. 4-11. 5. **Децентралізація.** Місцеві бюджети 159 об'єднаних територіальних громад. 2015 – 2016 (прогноз). URL: http://www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/finansova_detsentralizatsiya-v-diyi/ (21.12.2016). 6. **Адміністративно-територіальний устрій** Донецької області // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://static.rada.gov.ua/zakon/new/NEWSAIT/ADM/zmistdon.html>. 7. **Падерін І.Д., Горященко Ю.Г.** Парадигма функціонування малого підприємництва в умовах децентралізації регіонів умовах. *Економічний вісник Донбасу*. 2016. № 3 (45). С. 90–93. 8. **Комарова І.В.** Фіскальна автономія регіонів України. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2016. №1. С. 109–115. 9. **Формування** об'єднаних територіальних громад: стан, проблемні питання та шляхи їх вирішення. URL: www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/. 10. **Офіційний сайт** Головного управління статистики у Донецькій області. URL: <http://www.donetskstat.gov.ua>. 11. **Соціально-економічне** положення Донецької області в январе-ноябре 2017 года. Главное управление статистики в Донецкой области. URL: <http://www.sovet.donbass.com>.

Смирнова І. І., Ровенська В. В. Проблеми відновлення економіки Донбасу в контексті реформи децентралізації

У статті висвітлено проблематику структурно-технологічної відсталості економіки Донбасу через масштабний військовий конфлікт, який особливо гос-

тро проявляється на сході України. Розроблено пропозиції щодо створення сучасної системи місцевого самоврядування на Донбасі з врахуванням територіальних особливостей та вирішення зазначених проблем шляхом подолання істотних протиріч в нормативно-законодавчій базі; стабілізації джерел формування доходів місцевих бюджетів та розробки ефективного механізму міжрегіонального перерозподілу державних доходів; удосконалення міжбюджетних відносин, що зумовлено їх невідповідністю швидким змінам, що відбуваються на сході країни.

Ключові слова: децентралізація, місцеве самоврядування, економіка Донбасу, об'єднані територіальні громади, місцеві бюджети, бюджетні кошти.

Смирнова І. І., Ровенська В. В. Проблеми відновлення економіки Донбасу в контексті реформи децентралізації

В статті освітлена проблематика структурно-технологічної відсталості економіки Донбасу из-за масштабного воєнного конфлікту, який особливо остро проявляється на сході України. Розроблені пропозиції щодо створення сучасної системи місцевого самоврядування на Донбасі з урахуванням територіальних особливостей та вирішення зазначених проблем шляхом подолання істотних протиріч в нормативно-законодавчій базі; стабілізації джерел формування доходів місцевих бюджетів та розробки ефективного механізму міжрегіонального перерозподілу державних доходів; удосконалення міжбюджетних відносин, що зумовлено їх невідповідністю швидким змінам, що відбуваються на сході країни.

Ключевые слова: децентралізація, місцеве самоврядування, економіка Донбасу, об'єднані територіальні громади, місцеві бюджети, бюджетні кошти.

Smyrnova I., Rovenska V. Problems of the restoration of the economy of Donbas in the context of the decentralization reform

The article highlights the problems of the structural and technological backwardness of the Donbas economy because of the large-scale military conflict, which is especially acute in the east of Ukraine. Proposals for the creation of a modern system of local self-government in the Donbas, taking into account territorial features and solutions to these problems by overcoming important contradictions in the regulatory and legislative framework; stabilization of sources of revenue generation of local budgets and development of an effective mechanism for interregional redistribution of state revenues; improvement of intergovernmental fiscal relations, which are due to their inconsistency with rapid changes in the east of the country.

Keywords: decentralization, local self-government, economy of Donbas, unified territorial communities, local budgets, budgetary funds

Стаття надійшла до редакції 12.02.2018

Прийнято до друку 19.06.2018